ч. 307 (14.204). Львів, субота 16. листопада 1935.

Pocztowa opłata oplacona ryczałtem

Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Висліди виборів в Англії.

ЛЬОНДОН, 15. 11. ПАТ. Оголошені нині над ранок висліди виборів такі: Досі вибрано 270 послів, з яких 40 було вибраних без голосування, тому, що не було контркандидата, а 230 вибрали втора. Серед вибраних є 184 прихильників уряду і 86 противників. Консервативні мають досі 167 мандатів, у цьому ново здобутих 3, втратили 35 мандатів.

Національні ліберали (група Саймона) мають 14 мандатів, здобули один, 3 втратили. Національна Лейбур Парті (група Мекдональда) 3 мандати, один здобула, 3 втратила. Опозиційна Лейбур Парті 77 мандатів, 44 здобула, 2 втратила, значить, на чисто зискала 42 мандати, головно на консервативних. Опозиційні ліберали (група Самуеля) без провідника, що перепав, мають 8 мандатів, не здобули ні одного, втратили 6. Один мандат здобув незалежний опозиціонер.

Щодо числа голосів, то за урядом голосувало досі 4.553.780, за опозицією 4.245.354 управнених. Консервативних голосів є 4.073.675, голосів Лейбур Парті — 3.701.962. Зріст голосів Лейбур Парті є дуже великий і перевищає мабуть число голосів відданих на Лейбур Парті в 1929. р. Все таки Лейбур Парті не здобуде тільки голосів, як сподівались, бо вдержалась таки урядова більшість, хоч щоправда багато менш, в багатьох містах, де лейбуристи сподівались здобути перевагу.

На основі теперішніх виборчих вислідів думають, що урядова більшість матиме 150—200 послів і мабуть буде ближче до 200 як до 150

Італійці горячково підготовляють більші ділання на африканському фронті.

АДДІС-АБЕБА, 15. 11. ПАТ. Дорадники негуса намовляють його, щоб він не їхав на фронт. Негус заявив, що, не зважаючи на ці ради, поїде, бо його обовязком є бути там, де вояки бються за незалежність і абісинський престіж.

Грасмач Іджігу, секретар раса Ґуґси, що товаришив йому, коли Ґуґса переходив до італійців, утік з Макале, пішки дійшов до Дессіє і звідти приїхав учора залізницею до Аддіс-Абеби.

АБІСИНСЬКА АРМІЯ ЕВРОПЕІЗУЄТЬСЯ.

В останніх днях вивінування абісинської армії дуже поліпшилося. Привозять багато транспортів гірських гармат, ґранат і крісів. Вправи вояків відбуваються в запіллі й у фронтових арміях. Відділи правильної армії вишколюють тепер практично вести партизанку проти італійців. Італійських полонених висилають до західньої частини краю на пограниччя Судану.

БЕРЛІН, 15. 11. ПАТ. Спеціяльний кореспондент німецького інформаційного бюра повідомляє з Асмери, що італійці зачинають горячкову військову діяльність в околицях Антальо на південь від Макале. Нема сумніву, що абісинці зосереджують свої головні сили не біля Амба Аляджі, але в околицях Дессіє. З сомалійського фронту нема ніяких нових вісток. Нині відкрили щоденну почтову летунську комунікацію між Асмарою й Макале

Протибритійські заворушення в Єгипті й італійсько-абісинська війна.

ПАРИЖ, 15. 11. ПАТ. Вістки, що наспівають з Каїру про дальші маніфестації студентів і дальші криваві жертви знаходять оживлений відгук у французькій пресі. „Ле Тан" вказує на звязок єгипетських подій з розвоєм італійсько-абісинського конфлікту та побоюється, щоб заворушення в Каїрі не довели до загострення африканської проблеми. Щоденник побоюється теж, що британський уряд зі зрозумілих причин тепер менше буде схилятись до того, щоб частинно відкликати свої сили із Середземного Моря

Співпраця европейського тяжкого промислу з британським і американським.

ВІДЕНЬ, 15. 11. ПАТ. У Відні зачались важні наради представників тяжкого промислу Франції і Німеччини та репрезентантів більших промислових підприємств Бельгії, Мадярщини, Польщі і Чехословаччини. Обговорюватимуть справу співпраці тяжкого промислу на европейському континенті з промислом В. Британії й Америки. Заінтересовані кола дожидають, що у вислідї конференції сформулують плян оскладаної продукції в Европі.

Китайсько-большевицький військовий союз проти Японії.

БЕРЛІН, 15. 11. ПАТ. Велике зацікавлення викликують повідомлення японської преси про нарадні тайні переговори китайського амбасадора в Москві з совітським урядом та дипльоматичним представником Зл. Держав. Ці переговори мабуть спрямовані проти Японії. Здається, що незабаром заключили би китайсько-совітський воєнний договір. Ті вістки потверджують посередно вістки з Токіо, що японському представникові в Нанкіні доручено перестерегти китайський уряд перед толеруванням протияпонської акції і домагатися навіть, щоб таку акцію виразно поборювали. Німецька преса стверджуючи, що напруження на Дал. Сході зростає, рахується з тим, що незабаром може прийти там до вибуху. Японія щораз виразніше маніфестує свої цілі та заявляє готовість боронити першенство своїх претенсій до Китаю. Японський уряд рішений не тільки оголосити Північний Китай тереном своїх інтересів, але ще дуже гостро виступити проти протияпонських змагань

Нові селянські заворушення на Литві.

БЕРЛІН, 15. 11. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Клайпеди: В південній Литві прийшло останніми днями до нових селянських заворушень. У Вілковишках селяни озброєні в кріси зударилися з поліцією. По обох боках багато ранених. Арештували 9 селян

Филипини мають автономію.

ВАШИНГТОН, 15. 11. ПАТ. Президент Рузвельт підписав учора відозву про автономію Филипінських островів і про створення в Манілі конституційного уряду. Це певний крок до повної незалежности, що її признають островам, якщо автономний уряд 10 років вивязуватиметься зі своїх завдань. Новий уряд святочно перейме владу в нині.

11. листопад на Буковині.

Історична пригадка румунським публіцистам з короткою памяттю

Одночасно святкують цей „день перемоги" поляки та румуни. Румуни святкують цей день, бо перед 17-ти роками зайняли Буковину й увільнили її від „українського терору".

Щорічні святочні імпрези влади та військові паради пригадують буковинським українцям переворот у 1918 р. Пригадують не тільки день (11. XI.) вмашерування румунського війська до Черновець, але також історичне засідання української „Краєвої Ради", що відбулося 24 жовтня, на котрому рішено злуку української Буковини з Галичиною. Про те рішення вже не пише румунська преса. Його промовчують в своїх споминах тодішні румунські політичні діячі. А перманентний стан облоги (по нинішній день!) унеможливлює помістити у місцевих часописах оцінку тих „листопадових подій" на Буковині.

Тим більше зацікавила нас стаття букарештенського щоденника „Куррентул" (ч. 2792 із 11 XI. 1935) про „17-ліття приходу румунської армії до Черновець".

Подаємо витяги з тої святочної статті:

„Віче румунських політичних діячів Буковини відбулося 27 жовтня 1918 р. і проголосило суверенність Буковини та її злуку з румунським Семигородом".

Замітимо, що те віче („Конзіліул Націонал Роман") відбулося три дни після засідання Української Краєвої Ради та не торкалося тільки румунської частини Буковини, — а цілого краю. Льояльність українських політиків супроти прав румунського населення Буковини та згода порозумітись із румунським демократом д-ром Аврелем Ончулом, — однак не мала тривалого успіху. Згадана румунська „Національна Рада" під проводом Янка Флондора не хотіла миритися із українським політичним проводом, та чекала на румунську армію.

У статті читаємо далі:

„Політичний провід тієї „провінції" (Буковини — прим. Ред.) перебрала „Румунська Національна Рада", хоча в Чернівцях ще урядувала австрійська військова та адміністраційна влада на чолі з інтриґантом графом Ецдорфом та славним генералом Фішером, кріваеим катом місцевих румунів".

Пригадуємо ліричному „Куррентул'ові", що до дня 6 листопада 1918. вся влада Буковини спочивала ще в руках австрійського намісника, хоча 24 жовтня українці вибрали були свій Краєвий Комітет, а 27 жовтня свій „Конзіліум". Аж 6 листопада в год. 12 вполудне уступив намісник Австрії та передав владу над українською частиною Буковини предсідникові „Краєвої Ради" бл. п. Ом. Поповичеві, а вла

ду над румунською частиною Буковини румунському послові д-рові Авреле̇ві Ончулові. Тому „Конзіліум Націонал“ міг рішати тільки у справах полудневої Буковини, замешкалої румунами, і то лише по 6. XI. В дійсності став цей „Конзіліул“ румунським „урядом“ аж після приходу румунської армії, значить після 11. XI. До того часу обмежувалась його діяльність тільки вичікуванням відповідної хвилини й нагоди закликати до Черновець румунське військо.

А тимчасом українці перебрали всі установи. Президентом української Буковини став п. Омелян Попович, командантом української міліції та військових частин поручник Ілько Попович. Бурмістром міста Чернівці став п. Безпалко та директором поліції надком. Яворський. У всіх інших установах залишено старих начальників, під наглядом українських комісарів.

Зрештою і „Курентул“ признає, що: „Заходи Янка Флондора перебрати провід цілої Буковини остались без успіху, бо ґраф Ецдорф зволікав з передачею влади, викручуючись, що чекає ще інформацій із Відня. Але в дійсності він задумував тайно розгромити національну свідомість Буковини й розділити її між українців та румунів“. „В тій ціли ґраф Ецдорф уможливив порозуміння між румунським послом до віденського парляменту д-ром Ончулом та Омеляном Поповичем, провідником панукраїнського руху на Буковині“. „Згідно із цим порозумінням румуни відступають українцям північну Буковину аж до ріки Серет, а полудневу її часть прилучають до Королівства Румунії“.

До цих виводів замітимо лише одну дрібницю, яку залюбки пересочує румунська публіцистика. А саме, сумніваємося чи „Конзіліул Ромен“ мав тоді права — згідно з принципом „самовизначування народів“ (на підставі котрого сам повстав) — „рішати“ про долю буковинських українців й „відступити“ чи „прилучувати“ території — котрих навіть фактично ще не опанував.

Не менше дивне твердження, що: „Українець Омелян Попович закликав до Черновець баталіони українських добровольців, щоби в Кіцмені (!) створити автономний український уряд“.

Знаємо, що всі українські військові частини відкликано до Львова. Перше відійшли із Чернівців сотні кн. Вишиваного. Після того покинула місто й сотня Січових Стрільців, яка прибула із Вижниці. — Український провід Буковини не задумав творити окремий „автономний край“ та підчинявся все рішенням української Національної Ради у Львові.

Не Кіцмань був вибраний осередком української уряду, а Чернівці. Президент Омелян Попович урядував у Державній Палаті і не згодився з внеском представників румунського, жидівського, німецького та польського міщанства „невтралізувати“ установи та столицю Буковини.

У другому уступі згаданої статті, під заголовком „Заклик до Короля Фердинанда“ читаємо:

„Щоби оминути непотрібне кровопролиття та скріпити прероґативи румунського народу на Буковині, якої столиця находилася під терором українських банд, Румунська Національна Рада, рішила вислати курієра до Яс і прохати королівський уряд, щоби не спізнив вислати румунську армію для введення порядку на Буковині“.

„У відповідь на це прохання переступила румунська армія (8 дивізія) дня 24 жовтня полудневу границю Буковини (колишній австрійський кордон). Проклямації цієї армії розкинув румунський літак також у Чернівцях“.

„Аж 9 листопада румунське військо осягнуло місцевість Чагор (віддалену яких 7 км. від Чернівців). Там примістилась кватира начальної команди 8-мої дивізії.“ „На 11 листопада в год. 2 попол. вмашерували в місто перші частини румунського війська“.

Тим закінчимо наш витяг із святочної статті „Курентула“. Додамо, що румунська „Нац. Рада“, яка відбула своє перше засідання 27 жовтня, — не могла „закликати“ румунської армії, яка вже 24 жовтня зайняла буковинські місцевости Ішкани Сучаву!

Із самих виводів румунського денника виходить, що спершу переступила армія границю, — а щойно потім її „закликали на поміч“!

Накінець згадаймо ще про „кровопролиття“ та „банди“, якими тривожиться ще нині полуднева уява „Курентула“.

До ніякого „кровопролиття“ не прийшло. Не могло прийти, бо навіть підчас ліквідації австрійських полків та нерішучої організації українських військових частин, 8-а дивізія румунської армії ще не відважилася переступити етнографічної границі Буковини! Колиб у Чернівцях панував „хаос банд“, то тим лекше могла одна дивізія заняти це місто. Не впродовж 2-ох тижнів — а за одну добу! Колиж трапилися крадежі по державних маґазинах, то це вказувало на недостачу української збройної сили. Ці „банди“ збідні̇лих міщан творили всі народности, замешкалі в Чернівцях, а в додаток ще демобілізовані вояки, які пішими потягами вертались із російського фронту.

Українська управа міста Чернівців не могла без війська — яке ще на 1. XI. відійшло до Львова — цілковито втихомирити населення постійно підбурюване румунськими агентами. Імпровізована міліція місцевих студентів та гімназистів не була всилі змінити наслідків розвалу австрійської держави, а ще менше спинити дивізію регулярної армії. Д-р О—ко

Пакт 4-ох на овиді.

Женева, дня 10. листопада 1935.

Кілька днів тому „Журналь де Женев“ появився з сензаційним запитом — „Чи Льондон змінює основно свою політику?“ Цей запит був висновком з дотичного телефонічного повідомлення власного кореспондента з Льондону. Повідомлення це звучить так: „Сер Самюель Гор і п. Іден вернулись до Анґлії боронити своїх виборчих інтересів, льорд Стенгоп, державний підсекретар міністерства закордонних справ виїздить до Женеви заступати там уряд. Ось, що писав швайцарський часопис:

„Ми подали в понеділок вечором офіціяльне спростування, спрямоване проти різних французьких та анґлійських щоденників, та зокрема проти „Дейлі Геральд“, які твердять, що уряд готується по виборах змінити свою тактику супроти Союзу Народів, полишить грузі санкціями та започаткує співробітництво (яке було замаскованим союзом) з Францією та Німеччиною проти Союзу Народів. Сер Самуель Гор поширив це спростування перед своїми виборцями в Чілсі.

„Дейлі Геральд“ боронить теж свої твердження і подає навіть деталі, що уряд маючи намір змінити свою політику, пробував ґрунт у Малої Антанти, від якої дістав рішуче неприхильну відповідь, також як і від ґенерального секретаря Союзу Народів, п. Авеноля, в часі його останнього побуту в Льондоні. Не зважаючи на це все, твердить той-же часопис, уряд думає про те, щоб поробити такі зміни у Союзі Народів, які не далиб йому змоги інтервеніювати проти якоїсь держави, та вернутися назад до славнозвісної системи пакту чотирьох держав — Анґлії, Франції, Німеччини й Італії. Льондон і Париж готуються вже покинути без розголосу Совіти і п. Пер Ляваль рахує на уступлення полковника Бека, щоб затіснити франко-польський союз та мати в цей спосіб змогу відмовитися лекше від франко-російського союзу.

„Всі ці твердження получені з поголосками про наради п. Монтаґю Нормана з д-ром Шахтом, що відбулися пятнацять днів тому у Базелі у справі санкцій проти Італії та про *протисовітський похід Німеччини та Польщі, що поділилиб між себе Україну*, викликали досить велику сензацію у політичних та дипльоматичних колах Льондону.

„В офіціяльних колах уважають ці вісти підступним та нельояльним маневром противників уряду, ужитим у виборчих цілях, та для того, щоб перемішати карти на континенті“.

Погляд анґлійських офіціяльних кол можна вважати в засаді слушним. У вістках, що їх перейняла анґлійська преса очевидно з Парижа, видніє виразно московська печать: зраджує *вічно повторюване Москвою провокаційне і демагогічне твердження про намір Німеччини та Польщі поділити Україну.*

Але саме гарячкова діяльність московських аґентів у Парижі та Женеві доказує у деякій мірі, що Кремль дуже хвилюється, глядючи на заходи Анґлії та Італії щодо порозуміння, до якого, на превеликий жаль, ще дуже далеко. Не менш хвилює Москву очевидно і те, що п. Ляваль не виявляє наміру дати змогу французьким аґентам Москви провалити сучасний уряд Франції. Що нехіть тої частини французького уряду, яка підтримує п. Ляваля, до Москви зростає, це мусить бути московському урядові добре відомо.

На останньому зїзді радикалів-соціялістів прихильники Москви занадто нахабно відкрили свої карти. Еріо зрадив занадто необережно свою залежність від комуністичних прихильників Москви. Голова комісії для зовнішньої політики палати депутатів, Бастід, підніс заслуги Еріо у справі зближення між Францією та СССР і заявив, що франко-совітську приязнь треба боронити, перевівши в парляменті можливо скорше ратифікацію московської умови. А сам Еріо, вихвалюючи вигоди франко-совітської приязни, зазначив заслуги пана Літвінова, якого назвав своїм „*приятелем*“ при оплесках конґресу. В якій мірі цей конґрес стояв під диктатом Москви, видно хоч би з того, що кореспондент „Ізвестія“ мав змогу ділком точно повідомити наперед московський офіціоз, які будуть резолюції конґресу, пишучи: „По всій правдоподібности конґрес прийме резолюцію неприємну для Ляваля (жадання розвязати „Ліґу боєвого хреста“), але цю резолюцію Еріо злагіднить в той спосіб, що радикальні міністри не будуть мати потреби податися до димісії“. („Изв.“ 27. X. 1935.). І це „пророцтво“ пана Садуля сповнилося на цілій лінії.

Щоби переконатися, що ціла кампанія соціялістично-комуністичного фронту у Франції проти патріотичних ліґ відбувається під проводом московських аґентів, досить взяти до рук „Ізвестія“ чи „Правду“, повні нападів, провокацій і карикатур на немилі Москві національні французькі організації. Коли п. Ляваль, бороначись проти большевицької небезпеки у Франції намагається зменшити франко-московські звязки, то це цілком зрозуміло. Уряд Великої Британії іде йому в цьому назустріч, бо співробітництво з Москвою у Женеві не минається без сліду і для самої Анґлії. Від т. зв. незалежної робітничої партії Анґлії відокремились „революційні елементи“, які роблять заходи приступити до компартії, а покищо видали маніфест, взиваючи до підтримування СССР та до „революційного руху у цілому світі“.

При таких обставинах нема дива, коли в Льондоні та Парижі починають міркувати над тим, чи не краще булоб зробити все можливе, щоби порозумітися з Італією, ніж співробітничати з Москвою проти Італії. Звідси походять очевидно і відомости про відбудову пляну порозуміння чотирьох держав. Очевидно, що Москва мерщій мобілізує Малу та Балканську Антанту як і всіх інших противників того пляну.

Поголоски про зміну сучасної політики Анґлії безперечно ще дуже далекі від дійсности, але акція московського уряду у Парижі та Льондоні може приспішити їх здійснення: через здоровий відрух держав, що боронять свою екзистенцію.

М. Донько.

Бар. Альоізі не був у Мінхені.

БЕРЛІН, 15. 11. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: В закордонній пресі появились вістки про те, що на мінхенських святах 9. ц. м. був бар. Альоізі й навязав контакт з німецькими державними мужами. Згідно з вияснениям оголошеним у Римі також і з німецького боку стверджують, що всі такі твердження є фантастичні.

Нові педаґоґічні програми і дійсність.

Кілька думок після Педагогічного Зізду

Зацікавлення і фреквенція на Педаг. Зізді безперечно були дуже великі. Позіздилися, можна сказати, масово передовсім рідношкільні і взагалі приватні вчителі та шкільні діячі. Що їх зібрало так масово? Думаю, буду речником усіх учасників, коли скажу, що зібрав їх **страх за виховання** молоді, яку їм повірили. Вийшла тоталітарна й унітаристична програма виховання, якої триматися і за якою вчити мають наші вчителі в школі; вийшли унітаристичні підручники і взагалі прийшла радикальна, всеодно, що тільки зверхна, реформа шкільництва, яка обовязує всі школи і нації і наше вчительство боїться, щоб бува, не вихов алася повірена йому молодь на лихо народові.

Крім того появилося стільки нових течій і метод у навчанні і вихованні, а властиво від шкільних реформ наше вчительство у своїй масі вперше з ними віч-на-віч стрінулося, і серед вчительства повстали сумніви і неспокій, чи воно добре виконує своє діло. Кожний думає, що йому треба чогось доучуватися.

І от наше вчительство думало, що на Зізді найде відповіді на свої сумніви і чогось довчиться, а передовсім позбудеться того страху, який його давить за лихе виховання нашої молоді.

Чи Зізд сповнив надії вчительства?

Я не кажу, що Зізд не зробив великого діла. Навпаки, реферати і дискусія, як під оглядом форми, так і змісту, стояли на висоті свого завдання, очевидно, одні більше, другі менше. Зібрали доволі великий, що торкається української дитини, школи, навчання і виховання матеріял. Зізд поставив важні і доцільні тези. Загалом відбувся і минувся з повним успіхом.

А всеж маю враження, що вчительство від'їхало, не позбувшися свого остраху за долю молоді і не позбувшися своїх сумнівів щодо метод навчання і виховання, хоч певно навчилося і довчилося багато!

Я скажу, чому. Унітаристичні програми лишилися програмами і навал течій і метод пригнічує наше вчительство далі, а нема нікого такого, хто йому вказав би цілком ясні і **конкретні** шляхи і засоби, як учити і виховувати нашу молодь, щоб їй і нації це вийшло на добре.

Чи можна наше вчительство трохи потішити й успокоїти?

Педагогія, хоч яка це важна і велика наука, всеж не така всемогутня, як вона собі приписує. Передовсім це не наука, **яка творить життя** й іде попереду життя, а тільки наука, **яку творить життя** і яка йде попереду життя, а тільки наука, яку творить життя і яка йде, висловившись вульгарно у хвості життя. І так спартан. напрямок у давній Спарті повстав не тоді, заки ще Спарта стала сильна і велика, але тоді, коли вона вже пережила своє і жила тільки споминами про давню силу. Наука виховання і навчання Квінтиліяна не створила старинно-римського цісарського навчання і виховання, але повстала щойно тоді, коли цісарство утвердилося й істнувало вже майже 100 літ. Руссо не створив нової людини і нових поглядів на життя і людину, які прийшли по середневіччю, але появився щойно тоді, коли нові погляди панували в західно-европейському громадянстві вже майже дві сотні літ. Нині большевицьку педагогію, коли її можна так назвати, створила, і щойно нині після 17 літ революції далі творить, революція, а не навпаки. Вкінці сучасну педагогію, в усіх краях, у Німеччині, Італії, Польщі, Австрії, створили і творять нові суспільно-політичні рухи і зміни, які зайшли в самій людині кожного поодинокого краю, а не щоб педагогія творила ці рухи й зміни.

А тому і ці нові програми, що вийшли в нашім краю, не створять нам нової людини, а тільки радше вони є наслідком появи нової людини і нових відносин. Факт є фактом, що день 13. травня 1926 попередив нові програми, а не нові програми попередили цю дату.

Є одна велика помилка і слаба сторона педагогії і педагогів-теоретиків. Вони переконані, що дійсно в повному обсягу осягнуть те, що собі поставили й осягнуть саме тими засобами і шляхами, які собі **в теорії** поставили. Практика і дійсність показують зовсім щось інше. Нема кращої й ідейнійшої теорії виховання і навчання від тої, яку перевести постановили собі большевики. Та разом із тим нема гірших і жахливіших вислідів від тих, які осягнула большевицька педагогія, і нема гіршої морально й інтелектуально молоді від большевицької. А певне і те, що та сама молодь, яку створила і створить нова большевицька педагогія, повалить той режім, що покликав її до життя.

А якщо так є, то нашому вчительству нема чого боятися від нових програм за нашу молодь. Йому стане до помочі в національному вихованні, навіть якщо воно буде вчити стисло на підставі тих програм, саме та засаднича помилка педагогії, її слаба сторона і велика суперечність у самій собі. Національний габітум зміні нашої молоді не будуть творити нові програми, теорії і методи, а навіть не змісти і форми унітаристичних підручників, а буде творити життя і дійсність. А на це життя і дійсність наша молодь не є сліпа, навпаки, є більше видюча і вражлива ніж старше покоління.

А це життя і дійсність починається у нас від зриву з 1918-19 років. Далі ми маємо нині такий господарсько-промисловий здвиг, про який перед війною ані мріяли. Маємо зворот від абстракційного ідеалізму і пасивізму до „матеріялізму“ й активізму. Маємо зворот від скритого політичного принципіялізму і максималізму до політики діла і боротьби з відкритими шоломами. Маємо зворот від чуття до розуму. Маємо багато великих одиниць на полі політики, господарства, техніки, науки, літератури і мистецтва, яких ми перед війною не мали. І вкінці маємо доступ до заграничних ареопагів, якого ми теж перед війною не мали. На це все молодь дивиться і це бачить і це її виховує краще, ніж найкраща педаґоґія і найкращий педагог.

Лиш одного треба жадати від загалу нашого вчительства. А саме, щоби воно і само знало, зрозуміло, вдумалося і перейнялося всім тим, що ми нині маємо нового і додатного в порівнанні з тим, що було перед війною, і щоб ширило значіння цього і свідомість і зрозуміння у молоді. Одно стоїть твердо, що як довго ми є активні, так довго нема чого боятись за виховання нашої молоді. А вже щодо нових течій і метод у навчанні і вихованні, то добрий і совісний педаґоґ без сумніву пізнає і вибере собі те, що визнає в них за дійсно добре і позитивне, і буде за цим іти у своїй практиці.

І. Б.

Першолистопадові свята.

НАДВІРНА І НАДВІРНЯНЩИНА.

День 1-го листопада відсвяткувало громадянство Надвірної урочистим богослуженням, що його відправив у місцевій церкві о. кат. *Ів. Кучма*. Проповідь виголосив о. адм. *Дм. Шевчук*. Після богослуження відбулась панахида за героїв полеглих підчас наших визвольних змагань. У часі богослуження співав мішаний хор читальні „Просвіти“ в Надвірній-Млини, панахиду — мішаний хор у Надвірній-місті“.

Вечором тогож дня зібралося зорганізоване українське громадянство в салі читальні „Просвіти“ в Надвірній, де до зібраних коротким і ядерним рефератом, що змальовував події, які привели і здійснили відродження нашої державности, промовив *м-р Кость Бачинський*. Кілька бадьорих декламацій та рецитація доповнили програму дня. Після відспівання нац. гимну учасники розійшлися.

Про роковини відродження нашої державности не забула теж околиця, бо майже *у всіх дооколичних селах* відправлено богослуження, а декуди уладжено теж святочні академії.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Пишуть нам з Бережан:

У звязку з дописом: „Як це розуміти?“, поміщеним у ч. 304 „Діла“ з 13. XI., дістаємо з достовірного джерела інформації, що бережанське староство не видало парохіяльним урядам *розпорядку*, щоби в дні 1. XI. відправити жалібне богослуження за душу марш. Пілсудського, тільки громадські управи, згідно з письмом староства в цій справі просили *зорганізувати жалібне богослуження* в тому дні. Натиску від адміністраційної влади не було ніякого. Подібні зрештою письма дістали також парохіяльні уряди обряду латинського на терені бережанського повіту.

Як було вже подано в „Ділі“, у дні 1. листопада *на терені цілого повіту відправлено богослуження* з нагоди національних роковин без ніяких перешкод.

УЖГОРОД.

В Ужгороді на Закарпатті святкували торжественно день 1. листопада. В церкві оо. Василіян відправив Службу Божу і панахиду о. прелат В. *Гаджега*, проповідь виголосив о. *В. Желтвай*. Пополудні ужгородські українці уладили панахиди на могилах стрільців і старшин УГА. Вечором відбулась академія. Святочну промову виголосив інж. В. Мурашко.

БЕРЛІН.

Панахида над спільною могилою полк. Вітовського й четаря Чучмана відбулася дня 5-го ц. м. заходом „Української Громади“ в Берліні. Панахиду відправив місцевий парох о. *д-р П. Вергун*, співав український академічний хор під управою п. Цимбалістого. Хоч панахида з технічних причин відбулася в будний день, українських громадян явилося доволі багато.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ

Повітова політична нарада в Турці н. Стр.

В середу 13. ц. м. відбулася в Турці повітова нарада мужів довіря УНДО. Явилося 143 представників 39 громад Турчанщини, в тому 5 священиків і 7 світських інтелігентів та 131 селян. Нараду відкрив і нею проводив **д-р М. Кондрат**, голова ПНК в Турці, заступав його в проводі **о. А. Левицький**, парох Турки, секретарював д-р **Д. Марців.** Півторагодинний реферат на тему політичного положення українського народу в Польщі і становища УПР виголосив соймовий посол **Гринь Тершаковець.** Резолюція, що в ній висказано довіря УПР і ЦК УНДО, перейшла одноголосно. В дискусії порушили о. В. Яремкевич з Волчого, Я. Шуптар з Должок, А. Гречко з Турки, Й. Мулик з Борині, П. Павлюх з Хащова й ін. справу податків: військового, виріб навчаного і торгового, перепони у будові читальняних і кооперативних домів, шикани поліції і т. д. Нарада мала річевий хід і навязала тісний контакт між виборцями і їх послом

Пані Мілені Рудницькій у відповідь.

ВИЯСНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ УНДО.

Пані Мілена Рудницька подає в „Новому Часі“ з дня 15. листопада ц. р. до прилюдного відома, що счеркнення її зі списків членів УНДО „є тільки формальним завершенням того розходження“ між нею і партією, яке „назрівало довший час та до якого дійшло в звязку з виборами, коли УНДО під новим проводом узяло остаточний розбрат зі своєю програмою“. Далі п. Мілена Рудницька підкреслює у своїй заяві, що це було її обовязком як члена партії „протиставитися зарядженням партійного проводу, коли цей провід ломить основні програмові засади партії“.

З нагоди цієї заяви Президія УНДО вважає за доцільне та необхідне подати до прилюдного відома деякі виснення, а саме:

Передовсім стверджує, що новий провід партії ані не взяв розбрату з програмою партії, ані ніде і нічим не зломив „програмових засад“ партії. А далі підкреслює, що п. Мілена Рудницька зловні годилася на нову політичну тактику Українського Національно-Демократичного Обеднання. Про це найкраще скажуть факти. Ось і вони:

Дня 6-го липня 1935 року відбулося засідання Народнього Комітету УНДО, на якому обговорювано широко контакт партійного проводу з урядом у справі нормалізації польсько-українських відносин і зокрема в справі майбутньої участи нашої організації у виборах. У часі дискусії промовляла і п. Мілена Рудницька. Вона заявилася за приняттям та одобренням звіту проводу з розмов із урядом, а в справі виборів говорила, як видно з протоколу наради, так: „Ми мусимо йти до виборів. Маю довіря до представників, які ведуть справи. Ми мусіли зробити цей експеримент, бо колиб ми зорганізовано не зробили того і колиб не переводили цього люди, які мають довіря, тоді зробив би це хто інший на нашу і загальну шкоду“.

Дня 8. липня 1935 р. був у Львові тодішній міністр внутрішніх справ п. М. Косцялковський. З тієї нагоди вечором того дня був улаштований у воєвідстві чай, у якому взяли участь запрошені представники українського громадянства, переважно члени УНДО. Між ними була і п. Мілена Рудницька, тоді ще посолка. Колиб пані М. Рудницька була вже тоді вважала, що новий провід ломить основні точки програми УНДО, то хіба у вечорі не повиннаб була взяти участи і вже тоді повиннаб була протиставитись такому актові нового проводу. Бо ця участь у чаю, влаштованому з нагоди побуту міністра у Львові, випливала саме з заложень „нової політики“.

Дня 20 липня 1935 р. відбулося засідання Центрального Комітету УНДО, на якому керманичі партії та умандатовані для переводження виборчого компромісу складали звідомлення з розмов із урядом у справі кандидатур. У тому звідомленні підкреслено всі труднощі, звязані з деякими кандидатурами, і поставлено справу дальших розмов під вирішення Центрального Комітету. На тому засіданні зазначено також у звідомленні, що справа кандидатури п. Мілени Рудницької стрічає деякі труднощі, але остаточно вона ще не вирішена і є надія, що цю кандидатуру всеж таки мабуть удасться провести. Над звідомленням відбулась широка дискусія. А в ній забирала слово і п. Мілена Рудницька. Вона виголосила обширну промову, в якій зазначувала, що з національного становища не можна допускати до того, щоб наші кандидатури узгіднювати з польським урядом. Але в другій частині своєї промови домагалася, щоб і при таких обставинах провести бодай одну жіночу кандидатуру (себто її). Висновком широкої дискусії було внесення дир. Кузика, яке підкреслювало, що переговорів у справі виборчого компромісу не можна зривати з персональних причин кандидатів. Це внесення одноголосно ухвалено.

Тоді п. Мілена Рудницька теж не вважала доцільним і потрібним робити для себе відповідні висновки з того, що новий провід „ломить основні програмові засади партії“. І щойно в серпні, коли стало відомим, що кандидатури п. Мілени Рудницької не вдасться утримати, вона стала на становищі, що українське „зорганізоване жіноцтво“ не тільки не може взяти участи у виборах, але й повинно виборчу участь нашого населення поборювати, себто вибори бойкотувати. Нам відомо, що на одному й тому самому засіданні „зорганізованого жіноцтва“ одночасно принято дві постанови: 1) в справі активної участи у виборах нашого жіноцтва, якщо пройде кандидатура п. Мілени Рудницької і 2) в справі бойкоту виборів, якщо п. Мілена Рудницька, як голова Союзу Українок, не пройде на листу кандидатів. Крім того на тому засіданні рішено, що жіночою кандидаткою може бути єдино і виключно п. Мілена Рудницька, при поважнім спротиві меншости (6 за і 4 проти).

Так то виглядає у світлі подій і фактів це „ломання“ основних засад партійної програми. З того ясно, що якщо взагалі може бути мова з боку п. Мілени Рудницької про якенебудь „ломання“ програми чи „розбрат“ із нею, то слід підкреслити, що відбувалося воно при свідомій співучасти п. Мілени Рудницької.

ЗА ПРЕЗИДІЮ УНДО:

Василь Мудрий, голова. **Волод. Целевич,** секретар.

З НОВИХ КНИЖОК

Захоплення мандрівками та морем.

Святослав Гординський: „БУРУНИ“. Поезії. В-во „Варяг“, Львів 1936, ст. 64.

За два роки від першої своєї збірки С. Гординський оправдав сподівання, що свій поетичний талант не розміняє на календарські вірші, ані не покладе його під подушку, дожидаючи спокійно ювилею. І новою своєю збіркою не лякає він, так само як попередньою, не тільки тверезих громадян, що не люблять навіть віршованих оголошень, але й деяких рецензентів, що шукатимуть у нього „ідеольогічних“ гріхів.

Належить С. Гординський до поетів, що читають чужі поезії, не тільки рідні, щоб мати спокійну совість (як це робить більшість у нас), що „нема там нічого нового“; знає він чужинну модерну поезію, стежить за нею і любить її серцем та мізком. Коли його вірші видаються декому „штучні“, „роблені“, „претенсіональні“ то це не значить, що не вмів би писати просто, ясно і так милозвучно, щоб можна його друкувати навіть у популярних часописах при святочних „оказіях“. Знає він сучасну поетичну лябораторію і хоче свідомо пробувати речей трудних — експериментувати, давати сполуки з елементів, що осліплюють як фаєрверки, або шкварчать, як сало на сковорідці.

Вплив наддніпрянської поезії на С. Гординського — безсумнівний і вплив цей позитивний майже без застережень. Хвилинами можна і не вгадати, що пише галичанин — такі в нього негалицькі наголоси, такі нетутешні образи та ввесь словник „загально-літературний“. Очі його звернені головно на зверхній світ і навіть його особиста лірика звязана завсіди із суспільними акордами. Потреба виїхати у світ, глянути на інші краєвиди, на інше небо була в нього висловом тої риски темпераменту, що залишає контемпляцію дома, щоб скупатись в юрбі, морі або в чужоземній культурі. Знаючи, що він теж маляр легко нам дошукуватись у деяких його поезіях тем, начеб запозичених із шталюґи, яку відклав він на бік, щоб перевіршувати враження. Та з однаковим успіхом моглиб ми найти такі „малярські образи“ у десятка поетів, що ніколи не мали в руках пензля.

Читач і критик схоче може звязати таку збірку як „Буруни“ стяжкою одного коліру і відповісти на питання: як дивиться автор на світ і чого в ньому шукає? До поетів ставлять у нас за високі домагання і не дозволяють їм, як деяким діячам, сьогодні звеличувати сильну руку Бонапарта тому, що вчора ще вірили вони в революцію. Гадаємо, що краще буде, коли вони будуть ділитись із нами попросту враженнями, які їх захопили тому, що так склалось їм життя неменше безладне і замрячене, як життя всіх нас. Ось учора брав хтось із нас участь в якомусь засіданні і там запалився до суспільної думки — одної, що блисла на мить, як блискає порив або настрій; сьогодні впала на нашу душу якась перелетна тінь наскрізь особистого, дрібного переживання... Коли поет уміє передати те і друге, чому мав би звужувати свої думки та теми до якогось уявленого образу про „такого-то“ поета, яким сам себе уявляє?

Пробує С. Гординський ріжних тем і ріжних акордів; має він час сам різьбити свою фізіономію, не тільки тому, що молодий а тому, що мало хто з нас може напевне сказати, чи дійшов уже до повного духового розвитку і чи саме той момент життя в нього найбагатший. Найважніше те, що не дійшов молодий поет іще до тої золотоносної жили, яку можна експльоатувати автоматично; Гординський шукає, пробує, хоч робить це певним ударом людини, що володіє своїм струментом.

Новиною в його „Бурунах“ є цикль морських і моряцьких віршів. Досі галицькі поети змальовували море як купальні гості, що стоять на надбережжі і подивляють гру хвиль, переливи води, небо, зорі, човни або і здихають зворушені цією поетичною декорацією. Для Гординського — море це дужа стихія, що розгріває кров, додає енергії, набунтовує до далеких мандрівок, нагадує конкістадорів. Є в цьому захопленні дещо із пристрасти спортсмена, дещо із літературних впливів, і дещо із модного патосу тих „молодих“, які найрадніше наслідували би героїв Джека Льондона:

Так солодко у венах чути міць
Пянку, немов вино і невідому,
Що в серце наплива, кружляє день і ніч,
Прибоями кипучого гольфштрому

Так солодко вчувати, що у дар
Усе тобі на світі цьому дано:
І далину, і переливи хмар,
І вітру свист, і клекіт гурагану,

Безкрайність вод, і рокотання хвиль —
Усе, що дике, змінне, неуловне,
Ти візьмеш сам, даруючи твоїй
Невтішеній жадобі невгамовній.

Не є це найкращі строфи, ані найбільше характеристичні. Морські вірші Гординського пахнуть сіллю і далекими обріями, повні вітру та окликів молодих моряків.

Як інтелігентний поет, свідомий того, чого хоче, дає він нам теж приклади, що вміє писати і на суспільні теми гостро, нешабльоново. Може нас вражати тут і там, що важко булоб із таких поезій поробити загальні висновки, в якому напрямку схиляються симпатії автора; — відчуваємо, що це тільки дріжджі і цей фермент теж нас задовольняє, коли подумаємо скільки добрих поетів зїла передчасна фільософія — на домашній і громадський штиб.

Найважніші дві риси у С. Гординського — дуже, дуже рідкі в наших поетів: невпинна праця над формою вірша і над власним інтелектуальним багажем. Форма спокушує його часто тими тонами, що розбивають дотеперішню відому нам мельодику, не лякаючись навіть дисонансів, різких як скрегіт; є тут теж нахил до арабесок і до примх, щоб подратувати надто закоханого у своїх мельодіях „міщанина“. Живий ум дає Гординському змогу розуміти вагу „поенти“ у вірші, афористичної звязкости, гумору. Уява підсилювана грою ідей дає поетові великі можливости розвитку і ці можливости має С. Гординський перед собою; вони цінніші, ніж те, що він дав досі, бо дозволяють уважати його перші сміливі спроби тільки за увертуру. **м. р.**

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів У.Г.А.!

Декрет про обнижку комірного.

ВАРШАВА, 15. 11. ПАТ. У Деннику Законів з 15. листопада ц. р. оголосять декрет президента про обнижку комірного і зміну закону про охорону льокаторів.

На основі постанов цього декрету обнижка підставового комірного за помешкання, які підлягають законові про охорону льокаторів, буде ось-така: для трикімнатних помешкань (дві кімнати і кухні) і менших — 15 відсотків; для більших помешкань і промислових (7 і 8 категорії) та торговельних фірм (4 категорії) — 10 відсотків. Комірне за помешкання, піднаймлене у цілости або частинно, обнижує декрет у такім розмірі, як комірне головного льокатора. Комірне в будинках, які не підлягають законові про охорону льокаторів і є власністю державного скарбу, державних банків, союзів територіяльного самоврядування, заведень суспільних обезпечень та інших публичних установ, обнижує декрет так, як за 3-кімнатне помешкання (2 кімнати з кухнею) і менші, себто на 15 відсотків, для 4-кімнатних (3 кімнати з кухнею) і більше на 10 відсотків. У домах суспільних обезпечалень обнижать комірне у відношенні до комірного з грудня 1934 р.

Обнижене комірне обовязуватиме від 1. грудня 1935 до 30. листопада 1937 р. отже на час, у якому обовязуватимуть нові податки, щоб зрівноважити буджет.

Обнижка комірного не спричинить зміни податку від нерухомостей і податку від помешкань за 1935 р.

Одночасно декрет змінив закон про охорону льокаторів таким чином, що цьому законові не будуть підлягати помешкання з 6 кімнат і більші, менші помешкання з перебудови більших помешкань по дні 1. грудня ц. р. і льокалі більших промислових (7. і 8. категорії) та торговельних (4. категорії) фірм.

Договорів найму помешкань і промислових та торговельних льокалів, до яких не відноситься закон про охорону помешкань, не можна виповідати скорше ніж у речинці: щодо помешкань — 30. червня 1936 р.; щодо промислових і торговельних льокалів — 30. вересня 1936 р.

Закон про охорону льокаторів з 1924 р. не обовязує на просторі шлеського воєвідства.

Арештують банкирів в Італії.

ГЕНУА, 15. 11. ПАТ. Вчора арештували багатьох власників контор виміни валют і імпортерів. В одного з арештованих найшли 9 міліонів фунтів штерлінгів і штаби золота.

Розвій „Банку Гандльов-ого".

На весну ц. р. перевели фузію Торговельного Банку у Варшаві А. С. з Банком Англійсько-Польським, який в цілости перебрав на себе Банк Торговельний. Наслідком цього найстарша і найбільша приватна банкова інституція в Польщі, бо істнуюча від 1870 р. поширила круг своїх закордонних кореспондентів, заприязнившись із поважним банком у Льондоні: British Overseas Bank, за яким стоїть світовий англійський концерн „Prudential", дотеперішній патрон Англійсько-Польського Банку.

На спеціяльну також увагу заслуговує факт, що при реорганізації банку мали на увазі зберегти краєвий характер институції, а вислідом цих старань є те, що 70 проц. власних капіталів, тепер у сумі зол. 28.000.000 находиться в руках краян.

Переведена реорганізація причинилась, як згадано до поширення сітки кореспондентів у краю і за кордоном та піднесла діяльність інституції, яка завдяки високій сумі власних капіталів проявляє свою активність у всіх торговельних ділянках, підтримуючи таку конечну в нинішній добі приватну ініціятиву, починаючи від купецтва, а кінчаючи на тяжкім промислі.

Ця загальна всесторонність Банку поставила інституцію на першім місці між приватними банками щодо висоти вкладів, які з кожним місяцем ростуть, виказуючи у дні 1. жовтня ц. р. квоту зол. 79.550.000.

Також вклади у формі ощадностевих книжечок опроцентовані 5 проц. у річнім відношенні, дійшли до поважної суми зол. 26 міліонів і виказують тенденцію до дальшого зросту. Банк приймає також вклади в золотих у золоті.

Головою Банку є кол. міністр закордонних справ п. Август Залеський, а в Раді Банку, як репрезентанти акціонарів засідають представники господарського життя з усіх ділянць Польщі та визначні управителі закордонних банкових груп.

Дирекція Банку після переведеної реорганізації складається тепер з пп.: Мечислава Гофмана, Джеймса Брайса Клярка, Антона Гінтовта і Антона Репечко.

Консерватисти здобули більшість при виборах.

ЛЬОНДОН, 15. 11. ПАТ. Згідно з оголошеними вислідами виборів в год. 12.50 і не вчисляючи 40 мандатів, які припали 40 кандидатам без виборів, консерватисти здобули 173 мандати, Лейбур Парті з незалежною Лейбур Парті — 79, національні ліберали Саймона — 14, опозиційні ліберали Самюеля — 7, національна Лейбур Парті Мекдональда — 3, ліберали Льойд Джорджа без мандату і 1 дикий.

ЗРІСТ МАНДАТІВ ЛЕЙБУР ПАРТІ

ЛЬОНДОН, 15. 11. ПАТ. Щоб зрозуміти вислідки виборів, слід порівняти здобутки Лейбур Парті з вислідами з 1931. і 1929. р. З порівнання тих чисел виходить, що Лейбур Парті придбала дотепер 46 мандатів, які втратила в 1931. р., зате не віднискали 76 мандатів з 1929. р., які втратила в 1931. р. При найбільших своїх впливах у 1929. р. Лейбур Парті мала 287 мандатів. Відчисляючи втрачені вже тепер 76 мандати Лейбур Парті могла би здобути найбільше 211 мандатів. Одначе здогадуються, що Лейбур Парті здобуде найбільше 170 мандатів, уся опозиція не більше ніж 200 мандатів. Тому консерватисти матимуть більшість у парляменті мабуть 220 мандатів.

Хліборобська кольонізація в Німеччині.

За урядовою статистикою в Німеччині призначено торік 148.113 гектарів під нові хліборобські господарства. Найбільше землі розпарцельовано у східніх провінціях, з того в самій Мекленбурґії 113.000 гектарів. З великої земельної власности розпарцельовано поверх 182 тисячі гектарів, з державних домен 23 тисячі. Наслідком парцеляції повстало 5.800 нових хліборобських загород, здібних до самостійного господарського життя.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 67)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІҐЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Перша завдячує своє заснування тим виселенцям, що контрактувались до робіт. З доривочного почину втерся такий звичай, що робітник, який відізджав із табору, діставав на дорогу по одному, а коли йшов до воєнних робіт, то по два бохонці хліба і по пять корон завдатку, який йому відтак працедавець частками стягав із платні. З цього виробився другий звичай, введений самотужки жертовними дівчатами, що одна з них обходила свою „партію" з мищинкою і збирала „на стрільців", а зібрані грошики віддавала в бюрі посередництва праці, де заведено окремий реєстр, вписуючи в ньому всі найменші жертви із всіх жертводавців. Перша така збірка, започаткована Катериною Мартинець, дала суму 5 корон. Були це жертви цілком добровільні, не вимушувані. Були маленькі; по два, пять, десять і двацять сотиків. Що правда, чимало було й коронових. І ось з тих бідненьких робітничих датків призбирався фонд, який на початках 1918. року дійшов до поважної суми 15.197 корон 14 сотиків. Це перевірила і ствердила 30. березня 1918. р. таборова контрольна комісія від „Ради виселенців", складена з д-ра Льва Ганкевича і Григорія Фединського.

Загальна Українська Рада у Відні, після реферату посла д-ра Евгена Олесницького, заснувала в грудні 1915. року з тієї збірки: „Воєнну фондацію українських збіґців у Ґмінді — 1915". Призбирані на цю фондацію гроші мали творити залізний фонд, а відсотки від нього мали йти щорічно на допомогу інвалідам зпоміж Українських Січових Стрільців, або їх убогим рідням. Частину грошей, 7.100 корон помістили на довгових записах третьої і четвертої австрійської воєнної позички, 1.000 корон у Земельному Банку Гіпотечному у Львові, 1.000 корон у Товаристві взаїмного кредиту „Дністер" у Львові, 500 корон у Віденському Банку Звязковому, 2.200 корон переслали готівкою Загальній Українській Раді, а решту — 2.897 корон 14 сотиків — забезпечили приватними опроцентованими позичками. Після розвалу австрійської монархії та її валюти, — коли прийшла заверюха домашньої війни, — ця фондація, як і стільки інших надбань, перейшла нездійснена до історичних споминів.

Не краща доля зустріла другу, багато поважнішу і багатішу ґміндівську фондацію: „Ґміндівський Інститут для українських сиріт з Галичини й Буковини". Історія її заснування така: Після довгих і настирливих заходів Посольського Клюбу за поправу виселенецького життя-буття віденський уряд по тих заходів частинно прихилився, признаючи грошеві допомоги: „підводам" по 20 сотиків, усім іншим виселенцям, які не годні були заробити, по 5 сотиків денно. Виплати мали переводити декадами; підводам по 2 корони, а тим „іншим" по 50 сотиків. Евіденцію підвод ведено в бюрі посередництва праці і тут їм ті признані допомоги виплачували. Виплата підмог по 5 сотиків денно мала йти через бюро баракової інспекції. Але ця квота — „5 сотиків денно" — була, як на страшну тоді дорожнечу, така смішно марна, а утримування евіденції управнених і виплата — роботою такою складною, що не було ніякої пропорції між витратою часу і сил та хісном. Так заходами тодішніх інспекторів Гриця Фединського і Дмитра Луканюка вдалося на скликаному на це вічі після основного реферату намовити людей, що загально всі зреклися тієї нужденної допомоги в хосен — фондації ґміндівського імени. Ні імени ні цілі тієї фондації тоді точно не означували. Цим вврішенням справа виплати тих пятисотикових допомог у користь наміченої ґміндівської фондації покінчилась і — заснітилась. Цю здогадну виплату тих підмог виконували бухгальтерійно в книговодстві таборової управи в користь неістнуючого підмету.

(Далі буде.)

Італійсько-англійський договір.

ПАРИЖ, 15. 11. ПАТ. Авас повідомляє, що остання розмова Дрюмонда з Мусолінієм виявила, що італійці хочуть заключити договір у справі рівноваги англійських і італійських морських сил на Середземному Морі по змові на найдовший час. Льондонські поінформовані кола думають, що Англія може переговорювати у справі договору, не зважаючи на те, що триває італійсько-абісинський конфлікт.

Довкола нової директорії Клайпеди.

ПАРИЖ, 15. 11. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Ковна: Тому, що посол Борхертас відмовився творити директорію Клайпеди, литовський уряд звернувся до посла Бальдіюса, що є на чолі німецького списку населення, щоб дав свої предложення.

Велика фреквенція виборців в Англії.

ЛЬОНДОН, 15. 11. ПАТ. Виборчі льокалі отворили в год. 7. вранці. По год. 21-ій, коли замкнуть льокалі зачнуть обчислювати голоси. У Льондоні спокійно, вулиці виглядають нормально. Звертає увагу велика фреквенція виборців. Зареєстрували 31 мільйонів 305 тис. виборців, з того 14,700.000 мужчин і 16.605.000 жінок.

Англія надалі підтримуватиме уряд Нессіма Паші.

ЛЬОНДОН, 15. 11. ПАТ. З Каіру офіційно повідомляють, що єгипетський уряд уповні панує над ситуацією.

Те, що націоналістична єгипетська партія перейшла до опозиції, не вплине на зміну становища Англії, що надалі підтримуватиме теперішнього премієра Нессіма Пашу.

КАІРО, 15. 11. ПАТ. Офіційно оголосили, що в учорашніх заворушеннях в університеті англійська поліція важко ранила 21 студентів. Університет замкнули.

В листопаді памятайте про інвалідів Української Галицької Армії!

НОВИНКИ.

— **Футра, всякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46.** 10 66—?

— **Виділ Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові** пригадує своїм членам, що Загальні Збори Т-ва відбудуться в неділю (17. ц. м.) в год. 5. попол. в малій салі, III. поверх. 679

— **„Спадщинне право“**, підручник спадщинного права, що обовязує в Галичині, на Волині, Поліссю і Підляшу. Написав **м-р Микола Топольницький.** Необхідний популярний інформатор у родинних і спадщинних справах для всіх тих одиниць, що їм доводиться радити і давати вказівки другим. Стор. 160. Ціна зол. 2.40, з поштовою опл. зол. 2.65. **Замовляти в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10 і в Книгарні „Просвіти“ Львів, вул. Руська ч. 1 та в інших українських книгарнях.** 1—2

— **Новий візитатор українець.** Довідуємося, що д-р Юрій Полянський, проф. акад. гімн. у Львові, іменований візитатором при львівській шкільній кураторії. Нотуємо цю вістку з приємністю. Д-р Полянський, відомий український учений в інших умовинах напевно давно мав би вже університетську катедру.

— **Вистава мистецтва в Національному Музею** буде закрита в неділю 24. ц. м. в год. 14. До того часу можна ще її відвідувати. (Вступ разом з катальогом 50 сот.).

— **Академічні вечорі.** В неділю, 17. ц. м. в салі „Української Бесіди“ у Львові (вул. Рутовського 22) відбудеться виклад д-ра Івана Копача на тему: „Що таке фільософія“. Початок в год. 18. Того самого дня і в тій самій годині відбудеться у Станиславові в салі „Народньої Торговлі“ виклад о. д-ра Миколи Конрада про „Модерну ментальність і католицизм“.

— **Заходом Дівочої Ремісничої Бурси** Українського Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові і Ремісничої Школи кооп. „Труд“ відбудеться дня 17. XI. 1935 в салі Ремісничої Палати, пл. Стрілецька діточа вистава „Коза Дереза“ Миколи Лисенка. Початок в год. 3.30 і 6. вечір. Вступ за добровільними датками.

— **Сходини в честь Царя Христа.** Центральний Жіночий Кружок Українського Католицького Союзу у Львові улаштовує святочні сходини в честь Царя Христа в середу 20. ц. м. в год. 18. у салі жіночої гімназії СС. Василіянок (вул. Длуґоша ч. 17). Програма: Отворення сходин — А. Конрадова. Реферат — Е. Тишинська. Сольоспів — Рома Гумілович. Деклямація — Ірина Ґурґула.

— **„Кріза держав“** — дуже цікавий відчит д-ра Вол. Старосольського, який відбудеться 16. листопада ц. р. в год. 18-ій у салі „Бесіди“, вул. Рутовського 22. Відчит уладжує Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові. Дня 20. ц. м. відчит М. Островерхи про Італію.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні тягнення держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол на ч. 141211, 20.000 зол. на ч. 50756. 10.000 зол. на ч. 189117. 5.000 зол. на ч. 81463 111884. 2.000 зол. на ч. 8126 99262 148129 157516. 1.000 зол. на ч. 42158 49580 55162 59213 162917. 500 зол. на ч. 2850 33825 48249 60683 77734 83902 155819 157010 161355 170178. 400 зол. на ч. 4 773 37412 48307 48464 59057 69328 75126 123801 143153 174893. 250 зол. на ч. 11906 23905 29979 35833 43120 44567 44927 56094 70932 74660 78511 85836 94821 100007 136150 139193 150129 182150 185307 194586.

— **Львівська філія Т-ва прихильників астрономії** повідомляє, що в суботу, 16. листопада ц. р. в год. 18. веч. в салі Ґеольоґічного Інституту львівського університету при вул. Длуґоша ч. 6, відбудеться дискусійне зібрання з відчитом д-ра Мирона Зарицького, професора II. держ. гімназії, п. н. „Ґенеза назв сузір“. Вступ вільний. Гостям раді.

— **В Українському Наук. Інституті** в Берліні заповіджено на пятницю 15. листопада ц. р. український виклад проф. О. Мицюка з Праги на тему: „Карпатська Україна в середніх віках, основні напрямні соціяльно-господарського розвою“.

— **В імя правди.** У звязку з нашою новинкою п. н. „Цікаві археольоґічні викопки“ у ч. 304 „Діла“ одержуємо від доц. д-ра Ярослава Пастернака таке вияснення: „Повідомлення, подане за комунікатом ПАТ-а, що „торік д-р Я. Пастернак відкрив сліди римської культури в Коломийщині і Надвірнянщині“ трохи баламутне. Я відкрив пізні тілопальні римські могили тільки в Надвірнянщині, а в Коломийщині відкрив їх, майже рівночасно, доц. д-р Т. Сулімірський з львівського університету“.

— **На допомогу українському студентству.** Заходом т-ва українських студентів католиків „Обнова“ у Львові відбулися сходини представників українських студентських товариств. Рішено влаштувати дня 12. грудня ц. р. академію в честь Ексц. Митрополита Шептицького. Дохід з академії буде призначений на „Фонд допомоги студентству ім. Митрополита Андрея Шептицького“. Це буде найкращий памятник для великого мецената й опікуна молоді. Харитативна акція для нашого студентства, тепер зовсім занедбана, повинна охопити все українське громадянство без ріжниці переконань. Після розвязання Т-ва прихильників освіти українське студентство на західніх землях, мабуть одиноке у світі, не має майже ніякої допомоги від своєї суспільности. Створенням цього „Фонду допомоги студентству“ наше громадянство причиниться і до вшанування Достойного Ювилята і до забезпечення нашій нації приросту інтеліґенції.

— **З міської ради у Львові.** На засіданні міської ради 14 ц. м. принято до відома, що 22. листопада ц. р., як у 15-ті роковини відзначення Львова ордером „Віртуті мілітарі“, відбудуться врочистости, в яких возьме участь міністер військових справ ген. Каспшицький. У звязку з роковинами боїв за Львів рішено перейменувати вул. Мурарську на вул. Чеслава Мончинського (першого команданта польської збройної сили), а крім того вул. Глибоку названо вул. Леона Пінінського. Принято теж в дотеперішній висоті податок від псів. За маґістратською статистикою Львів має 10.580 псів і податок від них повинен принести міській управі 105.000 зол.

— **Костели на Лемківщині.** Заходами „Товариства школи людовей“ з Нового Санча та завдяки особистій жертвенности гр. Стадніцького з Навоєвої побудовано в селі Лабовій, де живуть майже самі українці, костел, який перед трьома тижнями посвятив біскуп Лісовський з Тарнова при участи польського духовенства і світської інтеліґенції. По Криниці і Жеґестові прийшла черга на Лабову, а далі є в пляні будувати костели в Руському Усті, Ждині, Крампній, Барвінку і т. д. Про якусь українську акцію проти цього латинізаторського походу на Лемківщину не чувати.

— **Пятьдесятьліття праці великого нафтового інжиніра в Дрогобичі.** Минає 50 літ з тої пори, як перший нафтовий король з Дрогобича, М. Гартенберг, покликав до своєї рафінерії ропи на становище директора молодого інженіра хемії Осипа Меціса. (Див. І. Франка: „Boa constrictor“ і „Борислав сміється“). З тої пори рафінерія підлягла великим змінам і міняла своїх власників, переходячи вкупі з нафтовими закопами зразу в посідання „The Anglo-Galician Limited Comp.“, а пізніше в руки віденської спілки Вільгельма Офенгайма і Сп., та існує тепер під фірмою одного з найбільших на Галицькій Землі концернів „Галицького Нафтового Товариства „Галіція“, що розвинулося імпозантно велитенською рафінерією на полях дрогобицького передмістя Завізького при вул. Бориславській. Не змінявся тільки за тих 50 років перший директор рафінерії — Осип Меціс. Завдяки його невсипущій праці за останнє півстоліття підприємство належить до першорядних, не тільки в дрогобицькому басейні, але й у цілій Европі. Українські урядовці та робітники „Галіції“ зустрічають ювилей свого старенького директора і члена Надзірної Ради теплими почуваннями, бо імя цього великого, діяльного піонірa галицького нафтового промислу є популярне серед громадянства всього дрогобицького басейну і нерідко можна подибати його в ряді великих жертводавців наших гуманітарних установ.

— Скорочені зимові ферії. З Варшави повідомляють, що цьогорічна зимова перерва у шкільних заняттях має тревати тільки від 23. грудня до 9 січня включно.

— За напад на воєвідську комісію. У справі нападу на воєвідську комісію у Східниці запав у самбірському окружному суді на виїздній сесії в Дрогобичі присуд, яким 24 обвинувачених засуджено на кари вязниці від 6 до 8 місяців, а інших 24 увільнено.

— Польське богослуження в православній церкві. Як повідомляють польські газети, в день державного свята (11. ц. м.) перший раз в історії відродженої Польщі в гарнізоновій православній церкві у Варшаві відправлено богослуження в польській мові, яке відправив кс. протопресвитер православного віроісповідання Шимон Федоронько в асисті трьох військових священиків. Проповідь виголосив теж у польській мові кс. Романовський. Навіть хор співав по польськи.

ВІДГУКИ ДНЯ.

З нагоди „ювилейного тротуару“.

Свого часу написав я про те, якто завдяки ювилеєві „Національного Музею“ прибули до нього батьки міста, а завдяки їх прибуттю знайшся врешті коло Музею тротуар.

Колисьтут дістаю з Варшави письмо такого змісту (в перекладі):

„П. Т.

Неправдою є, що кожна візита високопоставлених осіб потягає за собою поправу дороги, моста, чи іншого тротуару.

Натомість правдою є, що така візита не мусить потягати за собою поправу дороги, моста, чи іншого тротуару.

Неправдою є, що коли високопоставлена особа спотикнеться на камені, горбку, чи іншій ямі, то зараз каже поправляти це місце, бо: 1) високопоставлена особа не повинна спотикатися, 2) коли спотикнеться, не мусить це бути камінь, горбок, чи інша яма, 3) коли це є камінь, горбок, чи інша яма, то не конче треба це усувати.

Натомість правдою є, що дуже багато осіб бачить щодня ріжні камінці, горбки та ями і минає їх, мов би ніколи нічого, а вже про покладення тротуару на цім місці і не згадувати.

Доказом повинних наших тверджень нехай послужить візита дуже високопоставлених осіб у будинках „Маслосоюз“.

Як П. Т. відомо, дуже високопоставлені особи заїхали на вулицю Гловацького, віхали в браму і опинились на подвірю. Оглянувши канцелярії, магазини, галю машин і інші убікації, вони до авт і відїхали.

Чи чув хто може, щоби після тієї візити магістрат міста Львова хоч пальцем рушив у напрямі будови тротуару?! Так само, як було перед візитою, так і є після візити і будьте спокійні, ще довго так само буде.

Приймить вислови... і т. д.“
(Підпис нечиткий.)

Діставши такий лист, я не витримав і зараз пігнав на вулицю Гловацького. Бував я кілька разів у „Маслосоюзі“, але далебі не памятаю: є там тротуар, чи нема. Думаю — мусить бути! Вулиця Гловацького не на полі і не в якім небудь Куликові, а „Маслосоюз“ не якась там Шрайбе рова.

Приходжу дивлюся — справді нема тротуару. З одного боку є, з другого є, а обидва прекрасний рівний, видно недавно вложений, а коло „Маслосоюзу“ — ані сліду. Саме тоді накрапав дощ і під ногами чвиркало болото. Люди, що дійдуть до „Маслосоюзу“, то стають і думають, що лішпе: йти далі, чи переходити напоперек вулицю. І клянуть... „Маслосоюз“.

Може й мають рацію!? Адже якби там стояло щось іншого, то давно був би тротуар і вони не потребувалиб грузнути в болоті!...

Галактіон Тінко.

— Львівська хроніка. У вселюдній школі ім. Коцелницького при вул. Зелевій 9-літний ученик ІІ. кл. Збиґнєв Ледвін упав підчас руханки з драбини і наслідком потрясения мозку помер. — На емер. учительку Анелю Вержбицьку напало на вул. Гроховській двох опришків і вирвали їй з рук торбинку, в якій находилося 150 зол., документи і льотерійний льос.

— Краєва хроніка. Повитуху Ст. Боньковську з Белза засуджено на два роки вязниці за недозволену операцію зі смертним вислідом. — В лісі біля Стебника пов. Дрогобич згинув Юзеф Бабич, якого привалило зрубане дерево. — На залізничій стації в Задвірі пов. Перемишляни у фабриці імпреґнованих порогів вибухла пожежа, що знищила галю машин і два збірники теру. — Біля Стефанешті на румунській території вискочив зі шин товаровий потяг, наслідком чого коломийський і черновецький потяг не приїхали сьогодні до Заліщик. Пасажирів коломийського потягу привіз до Заліщик автобус П.К.П. з Городенки.

— Літературної нагороди Нобля цього року не признали, як повідомляють із Стокгольму. Її відложено до майбутнього року. В історії фондації Нобля таке відложення нагороди було вже чотири рази. Зовсім не признали нагороди за 1914 р.

— Живцем згоріла на вулиці. У фабриці мила Лоре в Чернівцях сталася жахлива подія. Коли 22-літня урядничка Фані Сеґаль находилася у фабричній дестиляції, перейшла попри неї робітниця зі свічкою в руці. На нещастя Сеґаль була припадково облята бензиною, яка займилася і нагло вся її одіж стянула в полумині. Як живий смолоскип Сеґаль вибігла на вулицю, кличучи прохожих на поміч. Одначе всяка поміч спізнена і нещаслива урядничка вмерла від страшного попечення.

— Молода жінка полетіла понад океан. Із західної Африки вистартувала 25-літна новозеляндська рекордова летунка Жанна Батен до лету понад південний Атлянтійський океан, щоби дістатись до Порту Наталю в Бразилії. Летунка рішила побити рекорд еспанця Кампо, який перелетів простір понад 3.000 км. у 12 і пів годинах.

— Вісім дітей згоріло на очах родичів. В американській місцевости Алексіс (стейт Кароліна) вибухла в одному домі велика пожежа. Родичі збудилися від диму, що виходив із кімнати, де спало восьмеро дітей. Коли відчинили двері, бухнула на них полумінь. При розпучливих спробах ратувати діти батько й мати попеклися так тяжко, що мусіли рятувати власне життя. Пожежна сторожа добула з вогню вісім спалених на вугіль кістяків.

— Подружий страйк. Для дівчат на виданні в Ірляндії настали кепські часи. Серед мужчин, здібних до женячки, шириться як пошесть „принціпіяльна безженність“. Статистика ствердила, що число нових подруж паде з місяця на місяць щораз більше. Причиною цього явища є не тільки загальна господарська криза, але й принціпіяльна нехіть до женячки. В кожній більшій місцевости повстають товариства безженних мужчин, а число їхніх членів росте постійно. Мужчини, що хотять бути членами цих товариств, мусять підписати заяву, в якій зобовязуються виразно ніколи не женитись. Алеж і дівчата не сидять тихо. Вони організуються в окремих товариствах і домагаються масово від уряду, щоби заборонив мужчинам вести пропаганду безженности. Чи це поможе?

З концертової салі.

КОНЦЕРТ П-І ШМЕРИКОВСЬКОЇ-ПРИЙМОВОЇ І П. САВИЦЬКОГО В ТЕРНОПОЛІ.

Дня 10. листопада завитали до Тернополя з концертом співачка І. Приймова і пяніст Р. Савицький. Для зібраних слухачів був це цікавий та симпатичний вечір, що залишив багато гарних почувань та вражінь. Програма добірна, може трохи за скупа, були річи гарні та було їх за мало.

П. Приймову знає наше громадянство з кількох попередніх виступів у Тернополі як співачку і пяністку. Її добре вишколений голос прийшов тепер на силі і повноті, головно у глибших тонах. Концерт почала співачка відспіванням знаного твору Лисенка „Айстри“. Потім слідував не пригарно відспіваний твір Степового „Не грай“. Особливо ця композиція, замітна своїм може менше складним, зате дуже закінченим фортепіяновим супроводом, викликала гарне вражіння. Як третю точку відспівала п. П. могутню пісню Лопатинського „Горить моє серце“, в якій знаменито віддала настрій твору.

Р. Савицький відіграв у першій частині концерту „Пасторале а Капріччіо“ Скарлятті, „Вальс А-дур“ і „Етюд“ Шопена. Величаво випав бравурний вальс, заграний у досить швидкім темпі. У виконанні цих творів Савицький представився як знаменитий пяніст, який уміє своєю грою захопити слухачів, чого доказом були рясні оплески.

Відтак ішли сольоспіви „Прийди прийди“ Н. Нижанковського, знаний твір Людкевича „Тайна“ і Мусорґського „Гопак“. Інтерпретація „Гопака“ трохи інша, як у С. Крушельницької. Прискорене темпо і відповідне фразування сварливої цокотухи було добре, та було це коштом дикції, бо неодно слово тексту не долетіло до слухача. Дві інші пісні були відспівані інтеліґентно й гарно — співачка зєднала собі симпатію публики.

У другій частині концерту заграв Савицький „Польонез Ас-дур“ Лисенка. Твір цей, цікавий пяністичними ефектами, мало у нас знаний. У виконанні його виказав пяніст багато технічної справности. Взагалі у Савицького чиста, ясна і перлиста техніка пальців, корочкова фінезія пасажів і фізична витревалість.

З черги йшли народні пісні в обрібці наших композиторів. Тут співачка мала більше поле до попису і в ріжноманітній інтерпретації могла розвинути всі прикмети свого голосу. На спеціяльну згадку заслуговує виконання пісень „Ой віддси гора“ та „Ой у полі жито“. Відспівання цих пісень викликало рясні оплески, які свідчили про щирий ентузіязм публики і примусили концертантку до наддатку. Як останню точку заграв пяніст Савицький три твори Барвінського: „Пісня без слів“, „Прелюд Фіс-дур“ і „Марш на лемківську тему“. На домагання публики, викликуваний оплесками відіграв ще додатково „Листок до альбому“ Барвінського.

Василь Безкоровайний.

ДИВОГЛЯДИ.

ЗІВ ДІЯМАНТ.

У копальнях діямантів у Йоганесбургу один із робітників, щоб украсти дорогоцінний камінь проглинув його. Гадав він, що камінь вийде з нього природним способом. Тимчасом камінь так почав його тиснути, що бідолаха мусів піддатись операції. Камінь вернувся до власників копальні.

ПІВ МІЛЯРДА ФОТОГРАФІЙ.

Американський міліонер Юз поставив собі за мету зібрати якнайбільше фотографій з живих людей. Він зорганізував 20 експедицій, що їздять по Европі і фотографують по черзі всіх кого побачать. Досі архів Юза має вже 12 міліонів фотографій, але чудак-міліонер має намір зібрати їх пів міліярда. Тому, що досі фотографи Юза не доїхали до Галичини, наше фотографічне товариство могло би мати гарну роботу, якби з ним порозумілося.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАШ СВІТ ілюстрований журнал літератури, мистецтва, науки. Луцьк. 15. листопада 1935. Р. V. Ч. 5. — Зміст: Й. Шумський: Листопад. — В. Островський: Мавпина. — Пилип Серпенко: * * *. — Коваль Степовий: Безробітний. — Марія Вечера: Все для Неї. — В. Певлович: Українська Дузе. — Володар Крушенко: Шукаю дня. — С. Сіневич: Абісинія. — В. Білевич: Осінь. — А. Дублянський: Дещо з нумізматики. — Гроші, які ходили на Волині. — Верус: Мита, чинші й податки в стародавні часи на Волині. — Літературний фейлетон: Літературно нагородова гарячка. — К. Р-цький: Чуда техніки. — Н. Н.: Нові видання. — Смішне в житті славних. — Жалобна картка. — Ріжне.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 22 (23) з 15. листопада ц. р. Зміст: Кредитові потреби наших купців і промисловців (передовиця). Небезпечні проекти й наше становище (До програми конгресу польських купців). Інтереси купців і відложення урядовців. Дитячий ярмарок у Стрию. Господарські декрети уряду. Війна і господарство (Перед близьким речинцем санкцій). Вирізки з преси: „Не хочуть жидів і бояться українців“. Осінні вечерниці СУКІП у Львові. Досвіди останніх податкових вимірів. Вісти ріжні, організаційні і податкові. Видавничі новини. Ринок і ціни. Вел. фейл. Кулчака: Станиславів і Покуття (враження з організаційної поїздки). **Чергове число присвячене буде рідному промислові.**

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК. Львів, листопад 1935 р. VIII. Ч. 11.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник. Рік II., ч. 13. Йорктон, листопад 1935.

МУЗИЧНИЙ КАТАЛЬОГ „ТОРБАНА“. Львів, жовтень 1935. Стор. 8, ф. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 16. XI. год. 3.30. Перший раз Театр Ортима для дітей і молоді; год. 8. веч. Преміера. Аб. 5. „Ревізор“.

Неділя, 17. IX. год. 12. впол. другий і останній раз Театр Ортима для дітей Байки; год. 3.30. Останній виступ Людвика Сольського. Аб. 4. „Фридрих Великий“; год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор“.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 16. XI. нечинний.
Неділя, 17. XI. нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна пристрасної жінки“.
АПОЛЬЬО: „Княжна чардаша“.
АТЛЯНТИК: „Золоте озеро“.
ВАНДА: „Азбука кохання“, „Твої уста говорять неправду“.
ҐРАЖИНА: „Любощі“.
КАСИНО: „Сон літньої ночі“ на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельзона).
КОПЕРНИК: „Бенгалі“ (Ґейрі Купер).
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі“ (Ґейрі Купер).
МІРАЖ: „Пан без мешкання“.
МУЗА: „Чоловіки до вибору“.
ПАКС: „Ескімо“.
ПАЛЯС: „Епізод“.
ПАН: „Авдієнція в Ішлю“ (Секе Сакаль, Марта Еґерт).
РАЙ: „Циганські мельодії“.
СВІТ: „Вероніка“ з Фр. Ґаль.
СОНЦЕ: „Грішник“, ревія „Лише під волос“.
СТИЛЕВЕ: „Це люблять мужчини“ та ревія.
ТОН: „Румба“.
УТІХА: „Вовкулак“ і ревія.
ХИМЕРА: „Остання серенада“.

Закордонне радіо.

Субота, 16. листопада 1935.

Відень (506,8) 19.15 Арії та пісні (Стабіле барит.). 19.47 „Лицар Пасман“ оп. І. Штравса, 22.10 Австр. композитори. **Прага** (470,2) 11.55 Легка музика, 16.05 Триста літ форт. музики. **Париж** (1648) 17.00 Легка музика, 21.00 Спів, 21.45 „Ґрізельда“ лір. казка Маснета, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.30 Спів. ресітал. **Берлін** (356,7) 12.00 Концерт, 16.00, 23.00 Вес. авдиція та вікендовий концерт. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15.15 Музика для молоді, 20.10 Дур і моль, танк. вечір. **Мінхен** (405,4) 11.00 Легка музика, 15.15 Шведські пісні (Кабуш сопр.), 19.35 „Вільний стрілець“ оп. Вебера. **Будапешт** (549,5) 17.30 Мадярські нар. пісні, 18.55 Форт. ресітал, 21.40 Концерт оп. орх. **Мілано** (221,2) 11.30 Легка музика, 20.50 Симф. джез. **Рим** (420,8) 13.15, 19.15 Легка й попул. музика, 20.50 „Трубадур“ оп. Вердія.

Неділя, 17. листопада 1935.

Відень (506,8) 11.45 Симф. музика, 13.00 Популярна музика, 22.20 Пісні й арії, **Кошиці** (259,1) 17.55 Для Закарпаття (у муз. частині: Шкільний хор), **Прага** (470,2) 7.30, 10.05 Концерт, 9.10 Сальон. квартет, 12.20 Легка музика, 19.25 Концерт орх., **Париж** (1648) 13.15 Концерт, 15.15 Сп. ресітал, 17.03 Театр Уяви, 18.00 Концерт симф. орх., **Берлін** (356,7) 11.00 Словно-муз. авд., 13.00 Популярна музика. 14.15 Легка музика, 20.00 Концерт орх., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 11.25 Концерт хорів, 14.50 Неапольські пісні, 19.30 Солісти (арфа й акордеон), **Ляйпціґ** (382,2) 18.00 „Валькірія“ оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 11.50 Орг. музика, 15.05 Поет тонів — Р. Шуман (муз., спів), 19.20 Форт. ресітал, **Москва** (172,4) 17.34 „Ясний струмок“ оп. Шостаковича. **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт орх., 15.40 Хор, 17.00 Циг. музика, **Мілано** (221,2) 13.10 Розр. концерт, 17.00 Симф. концерт, 20.50 „Князь Ігор“ оп. Бородіна, **Рим** (420,8) 21.10 Концерт квартету, 22.45 Танк. музика.

Львівське радіо.

Субота, 16. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд. 6.50 Легка музика з гр. пл.; у перерві ок. 7.20 Ранішня авд. 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт орх., 13.25 Хвилина дом. господарства, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Легка муз. з гр. пл., 15.05 Фрагм. із пов. Вітліна „Сіль землі“, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт орх., 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Орг. твори 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Душа мови та душа краю, 17.15 Новини з гр. пл. 17.45 Дикий лебідь, 17.50 Гутірка про Закопане, 18.00 Для дітей: „Історія Марціялика та його музик, „Власійко“, 18.30 Огляд видавництв, 18.50 Сільва рерум, 18.45 Співачки з гр. пл., 19.00 Нові джерела до історії Львова, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Муз. мозаїка (муз., пісоньки), 20.45 Веч. денник. 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Летунство Польщі, 21.30 Беседа Сирена, 22.00 „Чар вальса“ оп. О. Штравса, 23.20 Танк. музика.

Неділя, 17. листопада 1935.

9.00 Ранішня авд., 9.15 Легка музика з гр. пл., 9.40 Ранішня авдиція, 10.00 Хвилина Пучнія з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. всячина, 12.15 Муз. поранок; у перерві в год. 13.00 Театр Уяви: „Попад сніг“ Ст. Жеромського. 14.00 Відчитання фрагменту з повісти Ст. Жеромського, 14.20 Танк. музика з гр. пл.. 15.00 Чвертьгодина жінки хліборобки; Хатний гриб у сільських хатах, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.25 Огляд ринків рільних продуктів, 15.38 Музика з гр. пл., 15.45 Кооперація і польська дійсність, 16.00 Чия є свій тато? (для дітей), 16.15 „Пардон, чи пан Буболь?“ легка муз. авд., 16.45 Концерт хлопячого хору, 17.00 Танк. музика в вик. орх., 17.40 Муз.-словна авд., 18.10 Реклям. концерт, 18.25 Спорт. вістки, 18.30 Театр Уяви: „Капітан корабля Сівкінг.“ Р. Штерна, 19.00 „Травіята“ Верді з гр. пл., 19.15 Літер. новини, 19.30 На веселій львівській хвилі, 20.00 Трансм. із Великого Театру в Варшаві: „Гальна“ оп. Монюшка під дир. Ад. Должицького (у перерві ок. год. 21.45 Вийми з творів Й. Пілсудського; ок. год. 21.40 Вечірній денник; Спортові вістки, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

Нім. марка 1·40—1·45, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·25—172·75, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 98·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леви 26 50—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото. Долари 9.00—9.05, Рублі 47.00—86·00, Фр. франки 34.10—34·85, Корони 34·25—37·05. Дукати 83·00—83.50; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЗБІЖЕ.

Від 16. листопада 1935 р. обовязують такі дефинітивні стандарти на збіжа на 1935-36 рік:

Пшениця одн.	762	гр. в літрі
Пшениця зб.	741.5	„ „
Жито одн.	710	„ „
Жито зб.	700	„ „
Ячмінь бров.	682	„ „
Ячмінь одн.	642	„ „
Ячмінь на мливо	632	„ „
Овес одн.	460	„ „
Овес зб.	450	„ „

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 15-го листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів,

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає вачет по	2·60 „
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·50—4.55 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко звишкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

„КАРПАТИ“

ПРОДАЖА НАФТОВИХ ПРОДУКТІВ

поручають:

БЕНЗИНУ НАФТУ ҐАЗОВУ ОЛИВУ МАШИНОВІ ОЛИВИ

Спеціяльні ОЛИВИ І СМАРИ марки „Ґалькар“ як теж ДОРОГОВІ АСФАЛЬТИ, тощо.

„КАРПАТИ“

Організація краєвої продажі нафтових продуктів Концерну „МАЛОПОЛЬСКА“

має власні й комісові відділи в цілій Польщі та

около 500 бензинових стацій, що обслуговують самоходи на всіх важніщих гостинцях Річипосполитої. 352 5-10

Автомобілелі оливи „Ґалькар“

продуковані зі спеціяльної безпарафінової ропи, застосуючи найновіші системи рафінації ґарантують найвищу економію

Централя: Львів, вул. Баторія 26.
Телефони: 299-40, 299-41, 299-42, 299-43.
Телеґр. адреса: **„KARPOLEUM“ Львів.**

Маслосоюз повідомляє, що від 18. XI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90 – 1.30 І. кл.	0·90 зол.
Курки однорічні І. кл.	0.85 „
Качки годовані з ясним опір.	0.75 „
Качки товщеві	0.90 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщеві	0.90 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики і індички год.	1.—1.10 „

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

Будую фабрику, маю два інтереси, один першорядний ресторан в центрі м. Львова продам тільки українцеві з товаром за 11.000 зол., без товару дешевше. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Широка реклама“. 688

Вовняні рештки на сукні, спідниччи плащі, Прохнік. пл. Капітульна 3. 1-15

Французького вчить, конверсація, корепетиція, WSHZ дипльомована, Пекарська 1 ц, мезанін (3—5). 680

Кімната на одну або дві особи від зараз до винайму. Ґеніпа 14/1. 678 2-2

Української машини до писання шукаю. До Адміністрації під „А.“ 675 2-2

Оцією дорогою шукаю праці; займусь господарством, дітьми або хорим. П. Альфабіцька, Стільско, п. Миколаїв н/Дн. 676 2-2

Золоті та срібні вироби, перстенці шлюбні обручки тощо, продає дешево славнозвісна католицька фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. 5. Полагоджує всякі направи. 82

ОПОВІСТКИ.

Учительський збір Дівочої Школи ім. Шевченка і Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок зложили для найбідніших квоту зол. 20 замість вінка на могилу бл. п. Миколи Морова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно Евген Гованкович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 125 74-90

Фіранки прегарні, модельові. Фабричні ціни. Поручає вирібня **Фрайліха,** Сикстуська 21. 640 2-?

Вирібня білля і гафтів „ДАНУТА“ Марії Рудницької, Львів, вул. Собіського ч. 4. приймає шити жіноче, мужеське і постелеве білля. 595 3-4

Фортепіяни піяніна, продажа, наєм вупно, Марецький, Львів, Баторія 7. 13-?

Направа годинників і біжутерії виконує солідно і дешево Альбін Мутка Львів, пл. Бернадинська 3. забудовання О. О. Бернардинів. 634 6-10

Іван Мексович, міський годинникар, отворив друге годинникарське заведення, Сикстуська 29, про що повідомляє П. Т. Публику. Конкурує солідним товаром і виконанням праці 659 4-5

Увага! Нововідчинений „Варшавський Буфет“. Велике пиво 30 сот. і ріжнородне пляшкове. Зимні й горячі перекуски. Львів, Чарнецького 10. 670 2-3

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26, Ендерс. 641 10-33

ОГОЛОШЕННЯ.

ОКУЛІСТ
Д-р К. БУДЗАНОВСЬКИЙ
б. ст. асистент клініки очей У. ш. К.
мешкає тепер
Львів, вул. Академічна 23. Тел. 278-92
623 4-?

МЕБЛІ оказійно нові, вживані продає, приймає в коміс — — — купує, випозичає — — —
Меблевий Дім
„ДОРОТЕУМ“
Львів, Браєрівська 3.
Ціну купна можна заплатити Народовою Позичкою
563 4-10

РОБІТНЯ ФУТЕР фірми Станислава **СОЦКОГО**
перенесена з пл. Академічної 1 до Ринку 40. II. п. Львів. 656 3-16

Журбу усуває! Лагодить кризу!
Славний відбірник 44 А
PHILIPSA модель 1936 року
Набути можна на догідних умовинах в авторизованій фірмі **„Електрокабель“**
Львів, вул. Коперника 10. 663 3-9

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10